טאָג-בוך

מעינקע

מעינקע

דעם 8טן יולי 1976 Spring Glen, N. Y.

42-060
Made in U. S. A.
NATIONAL BLANK BOOK COMPANY, INC.
HOLYOKE, MASS. 01040

(פֿון מײַן אַלבאָם־טאָגבוך
אײנמאָל טאָג צװײ 54)

זאָג די שורות
האָב איך געשריבן איבער די ביכער געװאָרן:

אויב מײַן קינד װעט ייִדיש רײדן

אויב מײַן קינד װעט ייִדיש רײדן װעט ניט זײַן קײן אונטערגאַנג,
און נאָכמער װעל איך צען מאָל שרײַבן: "באַחרית הימים" — די װײַסטע בלום,
װעט װערן מײַן דור, מיט מײַן אייגן טראַכט, מײַן נאָך ניט געבוירן קינד דימאָנט.
אויב מײַן קינד װעט ייִדיש רײדן װעט ניט זײַן קײן אונטערגאַנג,
װעט זײַן מײַן לעצטער שטראַל ניט זײַן צו מײַן אונטערגאַנג:
צו זײַן מיט געשטאַרבענע בענק נעם איך צו בעלן זײַנבייק
אויב סוועט מײַן קינד ייִדיש רײדן װעט ניט זײַן קײן
אונטערגאַנג,
און נאָכמער װעל איך צען מאָל שרײַבן: "באַחרית הימים" — די
װײַסטע בלום.

(און באַזונדער־שטיקל)

(זאָג די שורות
האָב איך
איבער געשריבן:
מיטװאָך
6טן מערץ 1977
12:27 — נאָכמיטאָג 5:27,
און לאַנגזאַם װאָס די
איבער...)

אויף מײַן מצבֿה

(פֿון מײַן בוך ״אין מיטן טאָג״ זײַט 195)

באַדאַרף וואָס ייִדיש שטאַמט,
ווי זאָגט דער שטײַב פֿון מײַן קבֿר,
באַדאַרף האָב איך קיינמאָל ניט געלעבט.
באַדאַרף וואָס ייִדיש לעבט,
[illegible]
באַדאַרף האָב איך קיינמאָל ניט וואָל לעבן

- - - - - - - - - - - - -

[illegible]

פֿון ״אין מיטן טאָג״ זײַט 32

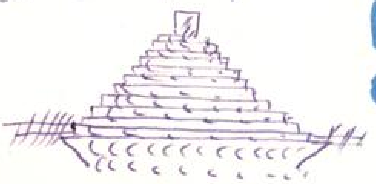

[illegible]
1327
55th Street
Brooklyn
11219 N.Y.
[illegible]
1976

1976

מעינק

טײַערע מצבֿה, דו ביסט דײַן געווענדעטער אַלײן
די שורות אַלע ייִדיש. איך פּרוּוו דאָ ווידער
נאָך אַמאָל די ערשטע שורות און איך פֿיר שורות
אַלע ענגליש:
וואָס אַלע גלײַך צוזאַמען מיט עס פֿײַן:

אַלע מײַן צוזאַמען
זאָלן זיך אויסלייגן צו
מיט דיר אַ נײַע
מצבֿה אויך צו זײַן

אַלע מײַן עלטער

דאָרט וואו ייִדיש פּאָעמע,
ווי איז דער פּאָעמע הון מײַן קבֿר
דאָרט האָב איך קיינמאָל ניט געלעבט.
דאָרט וואו ייִדיש לעבט,
האָפֿערדיק, ווי פֿרילינג פֿריִער צווייטע,
דאָרט האָב איך קיינמאָל ניט אַלײן צו לעבן.

Twin Epitaph

Good the earth gathered us in one garland,
Ours is the kiss with lips of stone.
The longer the night the nearer the wonderland.
Death has seven wonders life – none.

איך כאַפּ אַז די ערשטע שורות אַלע ייִדיש און די פֿיר
שורות אַלע ענגליש וועט דאַן אויסגעדריקט ווערן אַלס איין
מצבֿה אויף סוועט זיך אַלײן גלײַך ווי מײַן טווינס מצבֿה.

צוויי
Twin Epitaph

דאָ בין איך געשריבן האָבנדיק און ניט אַז רבקה
וועט זײַן לעבן מיר נאָכן טויט. אויב איך וועל שטאַרבן פֿריער
ווי די וועט חתונה האָבן וועט בלײַבן פֿאַרשעמט דער

Twin Epitaph

בײַ מײַנע גאַנץ געפּײַניקט צו פֿיר וואו מיר האָבן זיך געזעגנט
בײַ דער זאַך איך וועל שטאַרבן פֿריער וואָס די ניט
חתונה האָבן נאָך אַלץ; אויב די וועט שטאַרבן פֿריער
וועל איך ניט חתונה האָבן נאָך אַלץ. כּדי מיר זאָלן אַלײן
וועלט וואָס וויסנט ווי שווער צו פֿאַרגעסן [illegible] איך אַז אַלע
[illegible] קען דײַן פֿאַרגעבער ניט פֿאַר ביטן זיך וואו [illegible] ניט
[illegible] זײַנע [illegible] ביזן טאָג, די ברודער צו [illegible] די [illegible]
[illegible] וועלכע די אַרבעט און דעם [illegible] — [illegible]

פּ׳רשע בוד

ווי אַ שטראַל פֿון מײַן מזל, בין איך
מײַן שרײַבן ענטוויקלט ביז דער [illegible]
נאָך דײַן עס הײַנט װערן; אמת, [illegible] זײַנען
ניט געװען מײַנע ערשטע לידער װעלן [illegible]
מײַנע ערשטע לידער װעלן ייִדיש,
פֿון [illegible] שפּעטער, און שוין עלטער
װאָס ענגליש — נאָר האָב איך אײַנגעהערט
װאָס איך האָב נאָך [illegible] אױך געװען פֿאַרפֿאַלן
װאַנדערנדיק [illegible] נאָך בין ניט געװאָלט װען דו
ביכער װאָס ייִד. שרײַבט פּאָעטן. נאָך אױך לידער-
װי אַזױ איך האָב געקענט [illegible] שװער צו געבן
אױסלערנען און מײַן ענגליש [illegible] מיט ליד
[illegible] מיט ד. ראָזען, נאָר איך האָב
איך בין אַװעק פֿון דער ליטעראַטור [illegible]. נאָך דעם
האָב איך פֿאַרפֿירט אַזױ מיר [illegible] האָב
מער שרײַבן געהאַט איך װעל [illegible] אַז איך
פּאָעט דײַן לידער. און דײַן [illegible] ניט קענען
לידער, האָב ניט געקענט שרײַבנדיק דײַן
ענגליש. האָב איך פֿאַרדינט [illegible]
שרײַבן װעלן

איך האָב אַז געװען [illegible]
און נאָר װי אַ ייִד. שרײַבער פּאָעט, [illegible]
[illegible] לידער [illegible] ענגליש [illegible] צײַט
The Yiddish Poet

[illegible] פּאָעט טאָר ניט פֿאַרגעסן
פֿון דײַן מאַמע-לשון [illegible] לשון [illegible]
[illegible] אַז [illegible] סכנה איך [illegible]
[illegible] קױדער לשונות. איך [illegible]
[illegible] דײַן [illegible]

(סעפּטעמבער 1976,

3:30 ביטאָג, 9:30 אין זייגער, און לייענען יעגלייכ.
אין בויפּעם שטיבל, אין באָראָ-פּאַרק)

- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

איך האָב זיך אויך וועל לעבן לאַנג. ס'איז וואונדערלעך
צו לעבן. יעדער רגע פֿון טאָג פֿיל איך דעם וואונדער פֿון זיין
בין ווען דער וועלט, דעם געבוירן נס פֿון זיין
אַזוי פֿיל טויזנטער ווינטערס און זומערס, פּרילינגס און הערבסטן
זינט ... פֿון געבוירן ווערן ניט
און ... גערעדט ... לחיים ... טאָג ... הערבסטן
ווייס איך האָב געפֿרעגט מיין רבין ווען איך בין געווען צו קליין
יינגל: ווער האָט באַשאַפֿן די וועלט ... שטילערהייט
און ... מיין לעבן ביז היינט
... און ... ווען איך האָב שוין
איך געווען צו ... בין אַזוי ... פֿיל, צוליב ...
צום סוף. ... ווען איך ... ניט ...
... פֿיל ווייסט
מיין ... צו ...
און ... ווייך ... שוין ... צו ... וואָלט ...
צו ... צייגן ... טויזנט ... פֿאַר ... מיט ...
טאָג צוזאַמען שבת ... ניט ...
און צו ... ניט ... ווייסט ...
... ניט ... מיט ...
... ווען ... דורך ...
... ניט ... ווען ...
... פֿון ... פֿאַר ... איך ...
און ... לעבן.

איך האָב דורכגעלעבט זײַן אוניווערסיטעטס־לעבן ווי
איך האָב געלעבט, אפֿשר אוניווערסיטעטער. איך האָב די
ווערט שטענדיק זיך האַלטן פֿאַר נאַציאָנאַליטעטן וועלכע פֿאַרגרעסערן
באַליבטקייט פֿון די טעמפּעראַמענטן. די נאַציאָנאַלע דאַנציין די
גרעסערע מענטשן, ווי די פּשוטע פֿאָלק־מענטשן־טיפּוס ווי איך
האָב ליב פֿאָלק־לידער האָב איך ליב פֿאָלק־מענטשן
די מערסטע עכטע פֿאָלק־מענטשן זײַנען געבליבן
וואָלט פֿאַרבינדן זיך ייִדיש־רעדנדיקע
(ייִדיש־רעדנדיקע שטעטלעך) ליבן מײַנע לידער ווען נאַציאָנאַליטעטן

Land of Manna (On Bores)

זײַט 24, 25 און ווײַטער 23 איז פֿאַרגעלייגט ליד
צו ווערטער געלערנט, אַז מיזיקאַנטן צו
זײַן געזאַנג זיך ווי איך זינג פֿון
נאַציאָנאַליטעט: דער טעריט לידער

On Meeting A Bygone Love

דײַנער האָט ניט דיין סך אַנדערע פּרינצן
פֿאַרמאָגט 2-3 אַנדערע פּרינצן, די וועלכע
מענטשן. איך האָב פּרינצן איז בעסער זײַנע
זײַנע עכטע פּרינצן Call 13 שטענדיק האָבן
און פֿאַרפֿלײצן... די פּרינץ דאָזיקע וועלן פֿאַרשווינדן
זיך מיט פּרינצן צו זוכן טאָג און נאַכט פֿאַר פּרינץ
... וואָס וויינענדיקע אויגן וועלן די פּשוטן הײַנט־דרויסן.
... דער פּשוטער חלום איז צו פֿאַרגעסן, ריידן קאָסט פֿלײַסן.
חלום איז די פּשוטע פֿאַר פּינטלעך זײַנער ליבן.
פֿון די פּשוטע פֿון ייִדן בלומען־הײַנט.
פֿון זײַן בוך „דער פּשוטער חלום"
(זײַט 55) 1947

סכּוּ כּי דיינעמיל ניטוועגן מיר זאָג איך דעם טויט

דאָן קליין טויט אפשר גרויסע וואָס איך שרייב
צו דיר ווען איך דערלאַנג מיין טויט, נאָר גליב מיר
הירשע-דוד, ווייל איך זאָג דיר שטאַרק זי לעבעדיקער
צו היטן ביי אַזוי פיל, ווייל איך וועל לעבן און דיר
אַזוי פיל ווינטש ווי און מיר, היטן זי וואָגעטוריער
צו נאָך צו שפּעטער, (איך זאָג דיר) דירעקט אַלעמען פון
דיר ווען ענגליש (פון מיין נאָמען) צו
לידער-ביך: ניט-פאַרגעסן
(Forget Me Not)

At a Hundred and Twenty

זאָל איך ווער צוויי טויזנט, צענדליק און צוואַנציק, צו
דיין סך יאָרן געבוירן-טאָג (ווען דו ווערסט זיין
פינף זיבעציק זיבן ווי איך דאַן אַלט) ... בעט איך
דיר מיינען זי שמחה (ניט קיין טרויעריק) לכּבוד
מיין הינטערשט ווען צוואַנציק יאָר געבוירן-טאָג
איך האָב געשריבן דאָס ליד ווען דו ביסט
געווען צוועלף יאָר אַלט, זי האָט איך האָב שוין
צו דיר ווי צו די פריינט. איך האָב געכאַפּט
אַ געבוירן-טאָג פאַר די פריינט צו האָבן
צו באַזוכן אַלע שפּילן וואָס מיר האָבן זיך געשפּילט
מיט בילישע אַלע, און סאָלדאַטן ווען איך האָב געשפּילט און
אַזוי פיל איך ...
וואָס צו טאָן, ווייל צו וואַרטן ווי לאַנג איך האָב געוואָלט זיך
בעסער לעבן, ווי אין ליבשאַפט, דיר ניט זאָגן די
לעבן ווי און ווייל די דאָזיקע ליבע, אויך דיר געפעלט
ניט ליידן אין שפּילן, כּדי איך זאָל דיין ווייטן
בענקשאַפט נאָך דיך ווען דו
ביסט וויט=ווייט און
שטה.

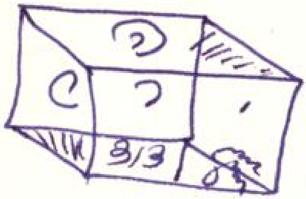

פון מײַן בוך „אינטימער טאָג״, נ.י. 48

אמת

וואָס איז פשוטער פון אמת? וואָס איז טיפער פון דעם?
ווער האָט דעם מאָמענט פון ערשטן טאָג
פון ערשטן טאָג ווער האָט דערציילט דערמאָנט?
ווער ס׳האָט דערציילט דערוועגט — די
ערשטע בליט
האָט צום ערשטן מאָל דערזען די
ערשטע ליכט — די ערשטע ראָד
האָט דערזען דעם פשוטסטן אמת — דעם טיפסטן סוד.
פון די שורות פון לײַדן האָט עס... פון זײַן פּאָעמע ... „אינטימער טאָג״

וואָס פשוטער איז וועט זײַן טיפער דער סוף.

אמת

מיידיש — צבי כספי

מה פשוט מאמת? מה עמוק מסוד?
מי לוכד על קדמות ראשונה ספר?
כל שפשוטה האמת, עמוק יותר בסוד.
על קדמות ראשונה ספר הרוח — החליל.
זה שראה לראשונה את השמש — הגלגל הראשון,
ראה את הפשוטה שבאמיתות, העמוק שבסודות.

געשריבן דעם 22סטן מײַ, 1956, ווען די ביסט געווען דרײַ טעג אַלט.
איבערגעשריבן דעם 8טן יולי, 1976, אין
אין אונזער וואָלד-הויז, Eslen young
הירשע-בער איז אַלט 25 מינוס צוויי טעג, און חתונה
דעם דריטן יוני, 1976, אין לאָנדאָן, ענגלאַנד, אַוועקגעפֿאָרן

מײַן ניי-געבוירן ייִנגעלע הירשע-בער

דרײַ טעג און דרײַ נעכט ביסטו ייִנגעלע מײַן שוין אַלט,
ביסט גאָר דאָס גאָלד פֿון דרײַ פֿאַרנאַכטן, דרײַ
ביסט אײַנגעזאַפּט בראשית, דרײַ פֿאַרטאָגן,
אַ ניי-געבוירענע צון ... ס'איז די וועלט ערשט דרײַ טעג אַלט,
... ערשט טאָגן.

זײַ פֿלאַטערל, ווי די וועלט שוין איז זייער געווען,
וואָלט זי בעטלען פֿון גאָט אַז זי זאָל ... געמאַכט,
געקלערט: גענוג מיט מײַן ... זונענשטיפֿט, צינגעצען,
שוין מיר פֿון צופֿיל טאָג, שענק גאָט זי ביסעלע נאַכט.

ווער שטאַמט אַלעס ווי דו דאָס לשון פֿון דאָרן און שטיין?
פֿאַרגאַט דײַן געשרײַ שרײַט אויפֿלעבן מאַמינג פֿון ערשטן מענטש:
אַ, וואַסער געלעכטער איז ווי דער ווינט קען זײַן, צום ערשטן מאָל געוויינט.
... דײַן געוויין געבענטשט.

די פֿאַנטאַסטיש ווי די הירש, ווי 313 די פּאָעט
[illegible]
און טיכזיך דײַן מויל צײַן פֿול מיט ייִדיש, ווי מיט ... שייערן שאַטנס פֿון שטראַלן;
מײַן טאַטנס נאָמען ... מיר ייִנגעלע מײַן, זײַן ווערט.

הירשע-בער
מײַנקע

דאָס ליד האָב איך
געשריבן אין בית-עם-שטיבל, און איך ראָ-פּאַרק, ברוקלין,
וואו רבקה האָט געוווינט איר גאַנץ לעבן:
1321-55 St., Brooklyn N.Y.

פון זײַן בוך: יוניטי טאָג (ניו 103, 1954)

אלטער חלום—אַלטער וויין

פון אַן אַלטן חלום האָבן מיר אַרויסגעשטראַלט.
דער ערשטער זונאויפגאַנג אויף דער וועלט
האָט אויפגיין דורך אונדז ניט אויפגעהערט,
פון אַן אַלטן חלום האָבן מיר אַרויסגעשטראַלט,
און וויפל המנס ס'זיינען שוין אין חושך געפאַלן,
איז מיין פאָלק יחזקאלס זעאונג באַשערט.
פון אַן אַלטן חלום האָבן מיר אַרויסגעשטראַלט,
פון דעם ערשטן זונאויפגאַנג אויף דער וועלט.

וואָס קען אין זיך מער שיכּרות האָבן,
דער אַלטער חלום, צי דער אַלטער וויין?
שולמית שפּיגלט זיך אין אַלטן וויין —
וואָס קען אין זיך מער שיכּרות האָבן?
דער חלום איז פון אַ קינד די גרויסע גאָב,
איז אין חלום נס איבער נס אריין.
וואָס קען אין זיך מער שיכּרות האָבן?
קינדיש ווי דער אַלטער חלום איז דער אַלטער וויין.

וואָס עלטער דער וויין, אַלץ ליכטיקער דער חלום.
וואָס עלטער מיין פאָלק, אַלץ נענטער דאָס טאָגן.
אייביקער פון אַלע פינצטערנישן איז דאָס טאָגן.
שיכּורער פון אַלע ווײַנען איז דער חלום.
פון אַ נייעם בראשית איז דער חלום.
אַ, דערזען אַ וועלט ביים סוף פון אַלע גרוילן טאָגן.
וואָס עלטער דער וויין, אַלץ ליכטיקער דער חלום,
וואָס עלטער מיין פאָלק, אַלץ נענטער דאָס טאָגן.

מײַנקע

* **My Son**

Heershe Dovid, my handsome newborn son:
You came to greet my fiftieth birthday,
when the late, inglorious, evening sun
is still a span from the abyss away.

To the women, as my sins, beautiful,
you came to represent me my great son!
Strike all my charms when these words turn mournful,
when I will have my fervid battles won.

Find each beloved which I could not reach.
Thrill my neighbors just a few scores away.
Through barren nights when ghosts and eunuchs preach,
see me at dawn choose the comeliest fay.

You came manly, demanding with full fists,
a prince of love by sea-tossed maidens kissed.

פֿון מײַן ערשטן ענגליש ליבער-בוך:
Land of Manna
זײַט 48
נאָך דעם ווי איך האָב אַרויסגעגעבן מײַנע ליבער-ביכער
אויף ייִדיש

On The Birth Of My Son

My son, I am so
affluent with beginning
that if I die now
God will see me as first light
and he will say: "It is good."

67 GIS

Land of Manna

☓ Teaching My Year Old Dovid To Walk

Come O come, light of foot my year old son.
Ho! With the dare of David, rise and fall.
Your fingers like stonelets out of the brook,
fate in hand — the valor of your people.

Sling Goliath with the aid of no one,
may he be six cubits and a span tall.
One more step, one more fall, ruddy son, look:
Eden is a toyland of year old people.

Steep hills, treacherous sands seem on the way,
fear not, a giant guard stands your father.
Your father's hands are two forts to the right.
The home-made bear in wondrous woods is your shield.

May you see many decades beyond me dawn,
long — long after my last laughter, my last tears.

You have grown a man since the ninth of May.
Each step, like a giant's, a mile farther.
To the left, your mother's arms, girlish, slight:
a longing cradle with lullabies filled.

After every fall O how good to rise.
(To rise a child at dawn falls at dusk the sun.)
You chatter the secrets the naiads say,
in waves against rocks, in dance of the stream.

My father's lost skies are blue in your eyes.
From roots to stem to crown we are ever one.
O speak English, Hebrew, the tongue of fays,
in Yiddish, you are — I, light of the same beam.

Find me in the wind on David's harp, my son,
Playing my thirst for you to the end of years.

Land of Manna p10
49 [illegible]

♓

On Toys

Bring no sissy toys for my three year old man.
He will rip a stuffed queen to see her naked soul.
He dares a stiff king to fight him man to man.
To raze a doll kingdom is a gallant goal.

A tin eagle will fly as a falling star.
The bent wings tell him when motion began.
He craves David's harp, he wrecks a deaf guitar.
When nymphs sing in the rain he is himself Pan.

Hand-made, dimpled milk-maids milking wooden cows, pray
for his slap to escape the spurious lawn.
A dumb watch — a numskull rolls merrily away
to the beginning of time before the first dawn.

The steel-bound sunrise of New York in his glance.
The mystic glory of Safad under his feet.
An old adventurer hit by dare and chance.
He eats the earth and it tastes like manna sweet.

Always in ambush, on the lurk, a decoy.
Life and death of glass-eyed bumpkins in his hands.
He tears a lame lion fighting a booby boy.
The foe of ennui, inventor of toylands.

A finger dipped in mud is Adam's prime pen.
He writes the earth-old wisdoms of the first ray
when he scribbles love to his cat in heaven.
Chico is safe, God took it to the stars away.

Leaves are green letters to grandma and to God.
He wants heaven and earth to know he was born.
He is boisterous as the wind through goldenrod.
He is shock and thrill, turns roses into thorns.

Land of Manna 50 G's

50 G's [illegible]

No gun-games for him, he lets the cowards war.
He is of Isaiah's dauntless kin my son.
After his blessed day of manual labor,
I say : I am proud of your soiled ears, my son.

A cloud in Safad is a roving wonderland.
At dusk is rich in gold even a dung-heap.
Each stone is Jacob's pillow in this holy land.
Angels go down the dream-born ladder to sleep.

(On Toys : [illegible]) 51 [illegible]

When My Three Year Old Son
Will Be Fifty Three

When you will be fifty three as I am today,
will still be left of me, at dusk, a single glow.
Looking at the twilight you will at random say:
my dad is dead long ago, dead long, long ago.

It may be on the streets of New York or Tel Aviv,
you will one day by reminiscence overrun,
see me as you do now ever and anon live,
see me longing in your eyes, my three year old son.

I will be the young sadness of each new sunset.
My poems: gold-lit boats on earth and sky will sail.
Yiddish in your mouth — a brisk, hasty rivulet
will flow agile, beyond me over hill and dale.

Land of Manna 51 [illegible]

You And Gabriel

My son,
do not ever mourn in the marketplace,
so the pitying rabble may not see
your tears as an autumn drizzle,
sprinkling its monotony,
over the yellow ears of a pestering November day;
so that some sorrow-sick crocodile,
may not creep out of some old traveler's tale,
sobbing in view of all after devouring its prey.

My son,
may you never yawn
under the clipped wings of a virginal bore.
Mine is the fire-bed of the yet unborn Rahab,
the harlot of the yet unbuilt Jericho.
The farthest ray — the untouched kiss,
is more Satan and I, more you and Gabriel
than all the legal orgasms of a routine wife.

Land of Manna 52 [illegible]

A Hundred Years Hence

O a hundred years hence, my son,
seven year old, fool-proof prankster,
we shall all be merrily dead.

We will be in every wonder,
in miracles spun by spiders —
a tale of a hundred years hence.

Each echo will ever echo:
we are immortal, no wind is
born to vanish, no stone is dead.

A stone dropped in a stream will bring
round and round all the suns we saw
go down a hundred years ago.

We will join the unborn children,
untouched as snowflakes in a dream,
we shall all be blissfully dead.

The wind will be our next of kin.
(I hear falling leaves talk of birth.)
Just a hundred years hence, my son,
ho, death will be merrily dead.

Land of Manna
53

A Will

unrhymed villanelle

I leave a pennyworth of dust,
an undying swan song, my son,
the great will of the infinite.

For you my every highbred whim,
the dugout ore of each caprice,
the sage meditations of dust,

the might of my obstinacy:
rock-reared, tested by the patience
of time, probed by zeal, infinite.

For you the vagaries of the
storm-drenched vagrant — the regal rogue,
his life and death divine as dust.

Beware of the dawn of ennui,
twin of the turtle; night is for
owls, old tales and the infinite.

Death is a game the cherubs play.
Just a slight change from dusk to night.
I leave a pennyworth of dust,
the great will of the infinite.

פֿון מײַן צווייטן ענגלישן ליבע-בוך:
Rockrose
H5 זײַט

Day of Doubt

My last day is as glorious as the first.
It is dawn yet. I am still so rich with time,
until I fall at sundown from a roof of gold.
I shall plan my life on my onliest day.
The first hours I shall give to you, David,
my twelve year old miraculous brat,
heir of my unconquered zeal, my unwritten
poetry which you will muse, laugh, sing or cry,
flare the light-proof suns of the days beyond me.

We will keep our daily appointment with our
bicycles, ride a thousand years on each block;
ride in one hour back to Adam, then onward
to the end, to the origin. Then we will
explore the wilds of Times Square, applaud the
airborne horses, galloping with wild lovers.

p. 50
Rockrose

as hoofbeats strike borders, distances join hands,
to reach the castles of shabby movielands.

. . . .

Then, I shall meet you, my love, to tell you how
blessed it is to live next to you, breathe the same air,
in the same century, on the same pillow,
navel to navel, fire to fire, seed to seed.

The twilight I will give the dusty goddess,
the widowed guardian of my poetry,
on mount Parnassus of my Brooklyn attic
where the first ray like the marvel of Peru
arrives at four P.M. to admire my poems
which seek their way to light through the ceiling.

The last moment I shall meet God eye to eye,
at the top of a tower, at the airport
of flying carpets — the first aeroplanes on earth;
flying through the splendor of selfchosen doom,
I will pilot an invisible monoplane,
as I land on my private isle of farewell.

But dusk, my love, is ages far and away.
It is still dawn, my day, my life is teeming
as a plucked pomegranate with sanguine seeds.

Day of Doubt continued Rockrose
p. 51

At A Hundred and Twenty

unrhymed unrefrained chant royal

I see the year two thousand, twenty six.
There is still a jail in every town on earth
where jailers keep wistful summers under lock.
June in slum ganglands still smells of blossom blight.
Old tenements still pray for their destruction,
walls sigh through the nights like half sunken boats, stairs
still wind through dark ages, through guile, plot, terror.
The withered faces of bygone autumns still
haunt the first Spring snowdrops in cheerless backyards.
Chubby whores entice with opulent bosoms.
Presidents still babble of great societies.

The hammer is still raised against its maker,
the red sickle is a gentle guillotine,
peddlers still promise bearskins, ages before
the bears are caught. The toadeater, the servile
inkslinger still serenades the antiwar
warmongers, the Fedorenko marauders.
Abraham, the openarmed father of the Jews
with a beard out of the Bible, with love locks,
still builds little Jerusalems in old Brooklyn, —
the grim light of Auschwitz smolders in his eyes.

When storms rise the dust of my forgotten grave,
I am great news to the retired, yawning grass.
Only David, my son, at three score and ten,
(now in his twelfth May) knows I once lived and died,
remembers me a frolic boy of sixty,
celebrates my hundred and twentieth birthday.
The sky is like an open Book of Splendor.
Stars, rusteaten, under the elevated
subway still rehearse our twin childhood, (his — first,
mine — second) play hide and seek through the fissured
attics, the crosseyed castlets of Borough Park.

My son, while you live there is heaven and earth
and I am here at a hundred and twenty,
(O shout Menke, my son, I am the echo.)
Waiting for the beginning when Eve, a novice
will come to borrow a rib of my ribs.

. . . .

It is the year of two thousand, forty six :
" I died in nineteen seventy four, when did
you die, David, my son? " " I just died, Menke,
a young yearnful ninety, soon after the fourth
world war when man bombed the earth off its orbit,
back to chaos, to the formless infinite.

" At my last sunset I saw even Noah
sink with his ark, an olive leaf lulled in the
mouth of a stiff dove was the only peace left,
in a glum world, destitute of you and me."
" O hear, wind to wind, soul to soul, brook to brook
thirst each other forever, David, my son.
I end this chant of love to you at sixty one,
standing in a subway train, in glowing health,
on August twenty first, nineteen sixty seven,
as crowds choke the summer day on this blue Monday,
at five p.m. in our ever new New York.

ENVOY

An infant over a mother's newspaper,
reads the unwritten verse of the nightingale.
Wonder is real as the man on the nearby moon.
I see Cain and Abel beyond evil asleep.
The earth vies with the heavens, wins Genesis.

Rockrose 53 C115

In The Year of Two Thousand

(ל ק ך הס
[illegible])

David,
my fifteen
year old son, good
to see you in the
year of two thousand, in
the mid-August of your life,
when I will be a near and far
memory to you. O I know how
I will yearn for you, biting
my own dust.

You may
still dream of
me as a torn
leaf dreams in wind to
return to its father
tree. You may see my poems
burn, in late autumn, in the sad
flickering gold of the tamaracks,
before the needles fall in
splendid death.

פון מיין נאך ניט געדרוקטן לידער-בוך:

Forgit - Me - Not

I see
my life cleansed
by the brisk light
of the first frost, at
dusk, when the scorched
sun wheels
as a windfall apple, hear
me calling you as a
brook locked
beneath ice: David,
my only one,
you are beyond my
last night, my
first dawn.

The following poems,
were inspired by Hirshe
Dovid's room in Arvia House
on 112th St. near Columbia
University in the autumn
of 1974.

Reading Darwin in a
Furnished Room at
Midnight

(A Study of Cockroaches)

I see Darwin walk out of
his godless
heaven on a moonlit windowpane,
bowing to every cockroach of
this bleak room, he says:
wondrous
roaches, forefathers of
man, survival of
the fittest. Hail,
makers of
Adam.

All stars join the army of cockroaches,
as they march out of their dark, moist cracks.
American cockroaches, great
Yankees, star-struck travelers
of unknown seas, among
the first sailors with
Columbus to
find a world
in dreams.

Cockroaches trained in speed by mother night,
since the first buds burst in bloom on their
family tree, two hundred and
eighty million years ago.
Bedbugs panic, fear of
being devoured, grubs
are welcome to
the gloom of
midnight.

O sport fans of America, let us
cheer the champion roaches which outrace
here all wingless creatures, such as
blister mites, seeking to gall
pear trees, under the bed;
jumping spiders which
court their brides with
dance around
their prey.

June bugs, aristocratic fig eaters
begin a race-riot, surround the
frightened lamp, menace the rights of
stinkbugs. Dawn. As if touched by
King Midas, all bugs wear
gold crowns. Even the
sun rises here as
a goldarn
cockroach.

Cockroaches are the true citizens of
the world, dine at the homemade dung of
India as well as at the
starlit garbage of New York;
roaches loved by the moon
since dust fought God, spurned
his command to
turn into
mankind.

Also inspired by Hirshe Dovid's furnished room:

Furnished Room at Sunset

It seems
God weary
of heaven and
earth chose to die here
on the windowpanes of
the garret, in this cheerless
rooming house. I see God fall as
if stabbed by a thug who robs all the
gold of all the dying days, since Adam.

Angels
scale the room,
to weave a wreath
of forget-me-nots,
which fade ages on the
wallpaper gnawed by sterile
termites. Socrates on a blurred
painting still holds his cup of hemlock
drinking a toast to the condemned sun.

a lost
pigeon strays
between blind walls
(which climb against the
curse of Babel) cooing:
God is dead! The wings dyed with
smoke, it flutters through hell of brick,
din, steel, back to the Eden of its
first ancestor, to the wild-wood rock dove.

A Yiddish Poet

I am a Yiddish poet — a doomed troubadour,
a dreamsmith jeered by the soft-voiced yokel,
the smooth snob with the swinging lash shrieking: jargon!
O are the mocked tears of my people a jargon?

Yiddish,
formed as Adam of the dust of the four corners of the earth;
the quenchless blaze of the wandering Jew,
the thirst of the deserts.

My mother tongue is unpolished as a wound, a laughter,
  a love-starved kiss,
yearnful as a martyr's last glance at a passing bird.
Taste a word, cursed and merciless as an earthquake.
Hear a word, terse and bruised as a tear.
See a word, light and lucent, joyrapt as a ray.
Climb a word— rough and powerful as a crag.
Ride a word — free and rimeless as a tempest.

Yiddish,
The bare curse thrown against the might of pitiless foes.
A "black year" shrouding dawn after a massacre.
The mute call of each speechless mouth of Treblinka.
The prayer of stone to turn into gale.

Land of Manna
54

On My Book Of Poems

I know this book will outlive man and beast,
though the moth may grind the solid imagery.
The lovelorn will love me to the end of time.
The swan will return to its fable to sing
of me when chased off the skies by the hunter.
A harpooned whale will hear a calling sea.
A stream in the desert will chat of me
with Elijah — the ever stray wanderer.

The self-doomed will read my poems to cherubs,
longing for me throughout infinity.
A cherub is a baby mouse, a flake
of snow, a face in a womb, a lionet.
God will read it in the loneliest nook
of Eden under the eternal tree.

[illegible] 94

45 טייטש | אינמיטן טאָג   יידיש

(פון בוך "היימסטעט": אַ קינד וואָס וואַקסט אין גאַנג)

— מאַמע, אויף וואָסער שפּראַך קען דאָס טייכעלע רעדן?
ווער קען, ווי שלמה, די שפּראַך פון טייכעלע פאַרשטיין?
— דאָס טייכעלע קען, ווי איך און דו יידיש רעדן —
איז גרינג, ווי יידיש, די שפּראַך פון טייכעלע פאַרשטיין.

— מאַמע, ווי לאַנג וועט נאָך ייד מיט יידיש רעדן?
— אַזוי לאַנג ווי טייכעלעך וועלן וואַסערלעך געבן,
אַזוי לאַנג ווי וואַסערל מיט וואַסערל וועט רעדן,
אַזוי לאַנג, מיין קינד, ווי טייכעלעך וועלן לעבן.

— מאַמע, וויפל וואַסערלעך קען דאָס טייכעלע פאַרמאָגן?
— אַזויפל שטערן האָט נאָר אַברהם געפונען,
אַזויפל יאָר, מיין קינד, וועט אונדזער פאָלק נאָך טראָגן,
דורך אַזויפל שפּיגלען, שפּיגלען זיך זיבן זונען.

— מאַמע, יע, כ'הער ווי יידיש, דאָס טייכעלע רוישן.
— מיין קינד, ס'וועט קיין ים דאָס טייכעלע ניט פאַרשטויסן.

(מוזיק פון מיכל געלבאַרט).

מײַן טאַטנס האַנטשריפֿט

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] תמוז 19-41

1879-1951

פון מיין בוך: [illegible]

19[illegible]

צו געדענק פֿירשע-דובע:

מײַן

פֿירשע - דובע

טאַטע

דעם זיבן נאָוועמבער, 1976.

עפּיטאַף

אויסגעקריצט אויף מיין מאַמעס מצבה, אין ריווערסייד בית־עולם, ניו־ראָשעל, ניו־דזשוירזי.

גלויב ניט קינד מיינס, ניט גלויב,
ניט איך בין עם געוואָרן שטויב.
זע:
מיט אַלע פרילינגס פון מיכאַלישעק, סווינציאַן,
בין איך אין יעדן גרעזעלע פאַראַן.

דעם ערשטן יאַנואַר 1943 — כד, טבת, תש״ג

צום אנדענק
פון מיר
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1941

[illegible]:
[illegible] חלום, צייט 80

מיין טאַטנס הויז

(און בײַדעם שטיבל און הויף פֿון ר' פינקל זוויגער
און זײַנע, סו בייגלעך
און ליכט זײַן)

[redacted]

דעם רײַ טעטעמלעך 1976

צו פֿיר באַמערקונגען וועגן מײַנע לידער

און מײַן נישט-געדרוקטן לידער-בוך

שבת

אויף פֿאַרגלײַך צו ליד: "אַוונט און חולה." ווען רבקה
און איך זײַנען געווען אין ארץ ישראל אין 1954-56
זײַנען מיר געפֿאָרן אויף אַ שיפֿל דורך די זומפּן
פֿון חולה. די זומפּן האָבן זיך געצויגן כּלערליי
ווילדע פֿייגל, מיר האָבן געזען ירושלים
דעם וואַלד-חזיר. מ'האָט אויסגעטריקנט
די זומפּן פֿון חולה קענען פֿאַרשפּרייטן
מאַלאַריע, דערנאָך האָבן זיך פֿאַרשפּרייט
שוואַרצע יאָרן.

ווען מיר זײַנען צוריקגעקומען פֿון דער
חולה נסיעה האָב איך געשריבן דאָס ליד
"אַוונט און חולה".
איך פֿאַרגלײַך דעם חולה טײַך
מײַן ליד: "אַ לבֿנה-נײַ בײַ איבער דעם חולה-טײַך און פֿעדעם ים כּנרת."

ווען מיר זײַנען געווען
אין ארץ ישראל אין 1959 (מיר זײַנען דאָרט געווען צוויי יאָר)
איז שוין מער ניט געווען די חולה
פֿון זומפּן האָבן געמאַכט ...
דעם ערשטן מײַל, דאָס איז ...
בקושי.

אין מײַן בוך „דער פּשוטער חלום" געפֿינט
זיך די קאַפּיטל וואָס הייסט:

צײַט געזאַנג

פֿון לײזער חויט
ס'הויבט זיך אָן מיט:
עטלעכע ווערטער וועגן „צײַט געזאַנג"
וואָס פֿאַרנעמט פֿון זײַט 83 ביז 87.
דערנאָך קומט: לײזערס לעצטער בריוו
(פֿון זײַט 88 ביז 91)
צו לידער פֿאַרנעמען פֿון זײַט 92 ביז 105)
איך האָב געוואָלט מזל'ן גלײַכן אַזש צו לידער
האָט געשריבן לײזער חויט וואָס באַמיינט
עלציק. ווי צו ווייסט ווען איך
פֿיל ניט עלדיקס לעבנמיט צײַנער וויבדיק צײַן
אַ האָלב יאָר. איך האָב אײַנגעשריבן צו בעטן און
פֿאַרשטעלנדיק. זיך אַז אײַנע וואָלט ער צו לידער
די לידער ווען ער וואָלט - געלעבט און געשריבן
ווען דער „פּשוטער חלום" האָט דער צען
שײַן. 1947
אויך אין מײַן חובֿן לידער-בוך: „אין מיטן טאָג"
געפֿינט זיך די קאַפּיטל וואָס הייסט [illegible]
צײַט געזאַנג פֿון לײזער חויט
(צו לידער פֿאַרנעמען פֿון זײַט [illegible] ביז 69)

אויך איז די „זייט געזונט" לידער האָב
איך געשריבן פֿאַר עלטערן פֿאַרשטענדיק
זיך איז אַזוי וויל ער געשריבן לידער
ער לעבט און 1954 ווען דאָס דוק איינ ווען
פֿאַרשיינען.

איך שטעל זיך שטענדיק פֿאַר,
ווי עלטער וואָלט געווען פֿאַרט ווען ער
לעבט. ער האָט געלעבט שוין עיר, דורך צו אַלע
ייִדן וואָס ער איז טויט און וועט לעבן און מיר
שטענדיק ווי איך וועל לעבן. איך ...
אָבער ווי ער וועט לעבן און צו לידער
וואָס איך האָב געשריבן פֿאַר איך
די האָפֿענונג פֿון ... איך און
ווינטשן ... און ... לידער ... און
וועט לייענען מיינע לידער ...
איך וויס, דו וועסט געוויס ... ניט ...
אפֿילו דיינע וועט ניט לייענען ... און איך
ווען מיינע לידער ... מיינע לידער,
לעבן און דיר, הערשט־דו־ ... שטענדיק
זיינען — איינס.
ווייל מיר ...

איך האָב איך ווינטשן לעבן לעבן.
איך בין פֿאַרט ווען לעבן. איך דאַנק אַלע
היינט ניט פֿאַרגעסן דאָס
וואָס מיר זיינען ... ווונדער
וועלט ... דער

און קלענער ווערט די פֿון, ווי דו וועסט
אויסבײַטן ווען איך וועל מער ניט זײַן, ווי וועסט
אויסבײַטן און דעם עלטער פֿון
ווי אַזוי וועסט לעבן פֿערציק יאָר?
דײַן?
איך האָב
ניט פֿאַרגינען צו זאָגן דו וועסט קײנמאָל
ניט וויסיק פֿון זײַ דײַן עדנקינדער,
פּשוטע פֿינף־מענטשן זײַנען גאָלדענע אַדער
האָבן 2-3 יאָר. איך דו וועסט
מאַכן, אַלע ״האָבן״ וועסט זײַן
היימישע ״פּאַרע״ מענטשן ווערן מיר
זײַנען נאָר
איך האָב פֿון און דעם
די צוויי ענגליש קינד

At A Hundred and Twenty

ווען דו וועסט זײַן צו דערגרייכן יאָר און איך 120
(אַלע ... פֿאַרשטייט זיך...)
פֿאַרווײַל די שמחה פֿון רבנו
משפּחה ... פֿרײַנד.
און פֿאַרווײַל די שמחה, לחיים וועט
... מענטשן איז ... ווען דו וועסט
פֿאַרגעסן ... און ... זײַן
צו ... דו וועסט
צו מײַן 120 ... דעם ... פֿאַרווײַל די שמחה

אין מיין ענגליש ליד וועט געפינען [illegible] זון!

To my Twenty Year old Son Hershke-Dovid and

To The Poet Laureate His First Grandson Menke

זאָל איך נביאות
זאָגן: איך [illegible] ערשטער
אייניקל וועט זיין זיין ערשטער
זיין נאָמען וועט זיין מענטש פּאָעט, דאָס
איז דיינער וועט זיין מענקע. אויך האָב
וועט ניט פאַרלירן צו זיין נאָמען ניט קיינמאָל זיין ער
וואָרט ער וועט האָבן ווייניק זיין זיין נאָמען וואָלט
זיין שרייבן, וועט זיין נאָמען מיט דיין קינדער
האָבן דער שרייבער. און מיר ניט
קען זיי וועלן [illegible] [illegible] זיין די מוזיקאַלישע
געוויינטע שורות אין [illegible] [illegible] זיין
[illegible] איך [illegible] נאָך ניט
צוויי וועלן איך זאָגן זון.
וועלן פון [illegible] וועט שוין זיין צוויי
[illegible] צו [illegible] [illegible]
וואָס מיר [illegible] [illegible] [illegible]
ניט [illegible] מיט [illegible] מיט פאַר [illegible]
אַלע [illegible] וואָס [illegible] וואָרט. איך קען
[illegible] [illegible] [illegible] זון.

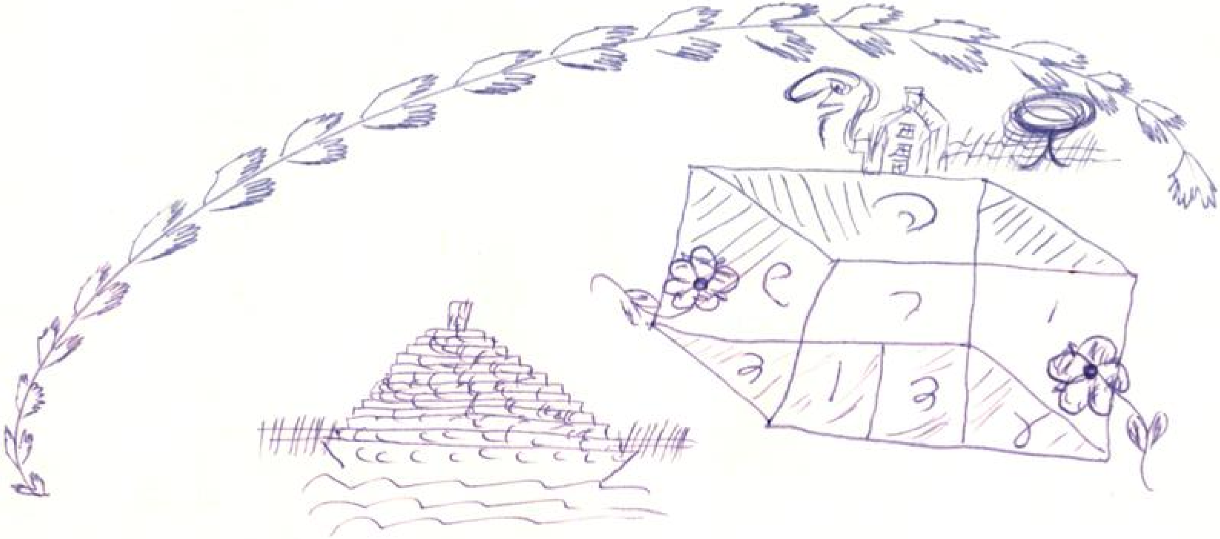

דעם דרײַ | סעפּטעמבער, 5 מינוט צו זעקס און זיבן, 5 מינוט צו
1976 | עלף און צוועלף און דרײַצן.

מיטוואָך, 9:30 בײַנאַכט, אין באָראָ-פּאַרקער בױדעם-שטיבל
7:30 אין דער פֿרי און לײַשען

ט-ו בשבט

מיטוואָך 5:25 בײַנאַכט, אין בוידעם-שטיבל
דעם 9טן פֿעברואַר, 1977

הירזש בוך

כּלויז ~~[illegible]~~
אײנע פֿון די נעכט וואָס
איך קען ניט שלאָפֿן. דאָס טרעפֿט צעלטן.
איך שלאָף ניט דײַן סקווײַבער מערסטנס גוט.
נו, ליגן אין בעט פֿרייען זיך אַלע צײַט און
ניט קענען שלאָפֿן איז ניט מאַטערניש, בין
איך אויפֿגעשטאַנען, אַרויף וואָלט אין
בוידעם-שטיבל און שרייב צו דיר עטלעכע
ווערטער. צײַט אַליין אין בוידעם-שטיבל
איינמאָל נאַכט איז אַזש מיסטיש.
שיין און פֿאַר צענדליק יאָר אַז
דאָס בוידעם-שטיבל האָט מיך אַוועק
וואַרפֿן צו יעדן שטאָק, יעדן פֿלעק
צו ווענט. דײַך און שטאָב. בוידעם שטיבל איז
בערכט אַז די ווענט דײַך און פֿלעקן. מיר
צו ניט גע פֿאַרבט זײַנען שוין דורות
הערשל, דײַן זיידע געוואָרן.
צו ערגעץ אַ טיל און אַ ווײַט פֿליגט מיר צײַט אַז פֿאַרמאַן
פֿאַרמאַטערט מיט יאָרן צוריק. ער האָט
אַז ער וועט די פֿאַרמאַטערטע טיר צײַגן
עפֿענען פֿאַר מיר. איך זאָל פֿאַרט דערמאָנען
בוי היינט צײַטן וואָס זײַנען מיר טײַער.
אויפֿגעפֿאַלן פֿליגן איך אויף פֿאַרגעסן
זיך פֿאַר דעם איך באַהאַלטן און שטאָלט אויך
פֿאַרבאָרגעניש פֿון בוידעם שטיבל?
ניט קיין אויך מיט זײַנע שרײַבערײַ? הערשל, דײַן
זײַדע אַוועקגעגאַנגען ... פֿון דײַן באָבען, דאָווראַ,

ערפּלענע האָבן גערויט דורך ווענט פון מײַן
"שרײַבער!" איך האָב אים אַמאָל געהערט
זאָגן צו די ייִדן: ער האָט ניט באַמערקט
אַז איך הער.
שרײַבט "מײַנט ניט דײַן טאָל, מאַן וואַרטן,
צורט, און דער האָף."
מיר ווילן זיך אַמאָל געפינען דאָס
פאַר דערבערגע טירל און טירע באַהאַלטן
חלומע מײַנע ליבער-ביכער. צורט און דער
כמעט ווען מײַנע ליבער ווען איך וויל זיך
אויפשר ווערט די מענטש פון פאַרגאַנגענע וועלן
געפינען מײַנע די ליבער פון הונדערט יאָר אַ
די שטערבער ... די ליבער ווען ... מיר
וויינקל ערגעץ און די ליבער פון
ביבליאָטעק און די פּאָליצע
[illegible] ... די חדר פון די
אויבער און ... די חדר ... פון די
די צוג, די פאַרזאַמלונג ... לויט
נאָך די ... פאַר ... ווינטל פון
די ... פון די חלומס.
[illegible]
וואָס ... בלעטער ... די ...
די פּאָליטיק ... בלעטער צו ...
צוליב ניט ... זיין
אויף דעם שטיבל ... צו דערמאָנען מיר
נאָך ... אויף פּאָליטיק צו ווײַט
... זייער מהות
און ... איך ... Jefferson St
... און ...

פֿאַרבײַט שוין לאַנג אױפֿן בילד פֿון
מײַן טאַטנס שטוב און געפֿינען אונטער בײַם
ברוכװאַרג מײַן ניו ליד. װאָס איז דאָס ליד:

אױפֿן בילדער פֿון מײַן טאַטנס שטוב

אױפֿן בילדער פֿון מײַן טאַטנס הױזשטאָב,
איז דײַן ליד ניט אױ בײַך אױזױ
און גורל איז באַשערט פֿעם װי דו נײַבט.
דײַן שטערן הײַנט דײַן מזל בײַרן, דו רױב,
ניט געטרױט, [illegible].

אױ, װער לײענט דאָ מײַנע לידער — קײנער
האָב ניט חשק און שטילן, די שפּין און די גרױלן,
גײ אױך אום, װי סװעלט מײַן הערצל [illegible]
און חשק פֿון שפּינװעב — זי טױבע גרױל.

אױפֿן בילדער פֿון מײַן טאַטנס אַלטער שטוב,
לעבעדן נור [illegible] שטים מײַנע לידער.
ניט מײַנע פֿריִערדיקע שפּראַכן דאָ פֿון שפּינװעב אױס
זײַ גליקן, סײַ אױם אױך שעפּטשען זײ און
װי דו,
אױך װאָס בײַ אױלם בײַרן צעבען פֿון שטוב,
צו כּן ליבט, אױך אױגן פֿון זײַ טױט — הײַנט.

[illegible]

פֿאַר מײַן לעבן [illegible] אױך בײַ און
בילדער — שטיבל איז באַשערט אױך
לײענען װי [illegible] מײַנע תּפֿילות
— מײַנע לידער —

1977 6:30 פֿרײַטיק

[redacted]. איך
האָב דײַ פֿאַרבראַכט און בײַדעלע
שטיבל אין פֿאַנטאַסטישע נײַבעט. איך
האָב פּאַ געזעצן מיין מײַבל וויס איך
שפּיל מיט איר אין ליבע, זינט איך
בין געווען 16 יאָר אַלט. איך האָב
זי בײַגעגנט אין חלום, און אין
וועסטערפֿעלד. זי בעט מיר, און אין
צוריק אַרײַן און איר שטענדיק. איך
פֿאָרז, בעט מיר וועסטערפֿעלד. זי
וועסטערפֿעלד וועט איך נאָר און
אויבערט צוזאַמען מיט איר. קענען לעבן
אַבער צו בלויז זײַן אויבערט. איך צוזאַמען
מיט אַז דער מײַסט! סהייבט צוזאַמען
וועלן די מענטש פֿון וועסטער. איך צוריק
אַז מיר אָפּגעפֿאַלט בעסער וועלן די מײַן
מענטש פֿון שטיבל. דײַן צוריק איז
ניט אַזוי נאָענט צו גאָר ווי שטיבל.

טרויעריקע געדאַנקען

פּירשע בוב

קען אַבער זײַן אַז דײַן טרויער
וועט ניט געווינען דײַן פֿרויד, און
טאַקע וועט ניט געווינען דײַנע
— — — — — —
איך וועל ניט פֿאַר זײַטיק וויס איך
פּאַר פֿאַרשריבן דורך דײַ נאָר וועט פֿאַרגעסן
שטה, און מיר טי פֿאַר נאָרט פֿון בײַדעמע־שטיבל
שיקן דיר ווי אַ קרוין דײַן ליבשאַפֿט.
צוי געזינט
אויבערט דײַן מענטש

זײַט 45

ייִדיש

(פֿון מײַן לידער-בוך: "אײַנמיטן טאָג")

מאַמע, אַוועל וואָסער שפּראַך טען דאָס טײַבעלע רײדן?
ווער טען, ווי שלמה, די שפּראַך פֿון טײַבעלע פֿאַרשטיין?
— דאָס טײַבעלע טען, ווי איך און דו ייִדיש רײדן,
איך גערן ווי ייִדיש, די שפּראַך פֿון טײַבעלע פֿאַרשטיין.

— מאַמע, ווי לאַנג וועט נאָך ייִד מיט ייִד ייִדיש רײדן?
— אַזוי לאַנג ווי טײַבעלעך וועלן וואַסערלעך געבן,
אַזוי לאַנג ווי וואַסערל מיט וואַסערל וועט רײדן,
אַזוי לאַנג, מײַן קינד, ווי טײַבעלעך וועלן לעבן.

— מאַמע, וויפֿל וואַסערלעך קען דאָס טײַבעלע פֿאַרמאָגן?
— אַזוי פֿיל שטערן האָט נאָר אַבֿרהם געפֿונען,
אַזוי פֿיל יאָר, מײַן קינד, וועט אונדזער פֿאָלק דערנאָך טראָגן,
ביז אַזוי פֿיל שפּיגלען, שפּיגלען זיך די רײַן זונען.

— מאַמע, יאָ, כאָטש ווי ייִדיש, פֿאַס טײַבעלע מ.ש.ן.
— מײַן קינד, סוועט קיין מאָל דאָס טײַבעלע ניט פֿאַרשטאָרבן.

מיכל געלבאַרט האָט געשאַפֿן מוזיק צו אָט דעם ליד

(צו געשיקט, און מײַן
בריוו-פֿרײַנט [illegible]
בײַ דעם-שטיבל
מיטאַמאָל [illegible] 1976
1977,
7 מינוט צו וויין [illegible]
7 מינוט צו [illegible] און
[illegible], און לאַנג [illegible])

(איך האָב ערשט
באַמערקט, אַז איך האָב
שוין אַ מאָל באַנוצט דעם
מיט עטלעכע צײַטן
פֿריִער)

דעם 3טן יוני 1988 ([illegible] אין

(די זום- ביבל)

[illegible] 3:50

[illegible], 8:50, און לייענען.

איך וויל ווײַטער שרײַבן פֿון דײַטש צו דײַטש, וואָס איז טײַטש-רוק,
בײַ אײַך איז ער ניט געווען די ציווילאַציע ליבער צו דיר,
הירש-בוך.

צו ביבל שוין (אין ביר וויכטיק פֿון די פֿיר וועלטן
וואָס איך האָב נאָר ניט געוואָלט, און איך צופֿרידן
וועט פֿון מיר. פֿירט ... ווי איך פֿיל וועג צו היסט

איך האָב געוואָנט ליבן און געהאַט צו האַלטן
טײַטש-מאַכן פֿון זייער פֿיל פֿיר ... געשיקט געוואָרן צו
גרויסן ... און ... ליבן.
אַזוי ווי איך רעדן ... צו וויסן

ווען איך וויל שוין נאָר ניט ... צו ... לייענען ...
ניט ... פֿון ... פֿנים. ... וואָס ... ווײַטער

... צו דיר ...
ניט ... שרײַבן געוואָרן היינט ...
מיט ... אויף ... מיין ...
מײַן ליבע ... צו דיר ... אַזוי ...
פֿרייַנד ... טאָג ... געוואָרן ... מיט מײַן
טאָכטער ...
די ... געוואָרן ...
דערווײַל צו ... - ...
... ניט ...
... צו ... אַזוי ווײַט, ...
... מײַן ...
... די ... פֿון ... איך
האַרצן. ... פֿון ...

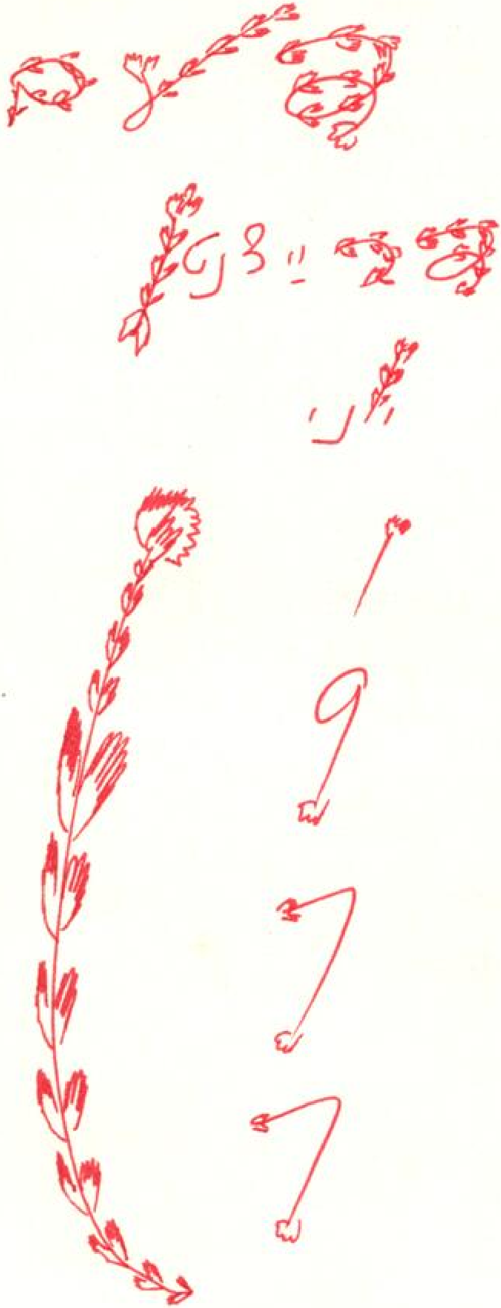

1977

זי' ביז איך בין צו זיך געקומען.
דערווייל נאָך גאַנץ הירש־בוז און אַ
הילפלאָס ווײַל די טאָג־בוך. כמעט נישט די טאָג מיטגענומען
שטענדיק, געשריבן מיט טינט פֿאַרגעסן אַלע
חלומות און וואָס די טאָג־בוך נישט און פֿריער
מיר געווען
נישט געזען. און געוואַלט איך האָבן די שוין וואַרט
ווערטער פֿון די טאָג־בוך איך נישט
וואָס וואָס די וואָס איך האָב נישט
די מענטשן דערפֿון. איך האָב ווײַט
פֿון די וואָס איך האָב דאָס פֿון
מיט פֿאַרגעסן פֿון מיט די האָב געזען
געזען פֿון אַלע. צו די. איך בין
וואָס איך מיט די. איך פֿילץ
פֿון די פֿיל. וואָס די אַנדערע
די ... איך האָב די שטאָט
געוואָלט די ... די וואָס איך
[illegible] מיט פֿון ... איך
די פֿאַר ... צו ...
די ... וועלן ... פֿון מיר
ווערן. ... ווײַל ...
איך האָב צו ווערן נישט איך גרויסע
זיך און פֿאַרגעסן. ... מיר פֿון די
גאַנץ היינט די ... צו פֿאַרלירן
וואָס פֿאַרגעסן ... איך
זיך און וועלט ... איך וויל
איך ... זיך

[illegible]

(צו פּעליק
צו רבינאָוויטש
זיי לעבעדיק
מיטלט)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Every little thing which I may leave which may be worth anything as for instance, my part in the forest house in Spring Glen or the room which I call a hut, in Safed should belong to my son Heershe Dovid or David as he is named in his birth paper. ~~course there may~~ It may or may not be legal I don't know but I end with my name Menke Katz, June 13 1977

איך ווייס עס וועט זיין נייגעריק צו פאַרזוכן
מיידלעך ... וועט דינער יצוינ

זיך וועט וועס, וועל וועט האָט אין געפֿיל
זיי וועט וואָלט חוץ עיינר ל' 3 מ גע וועלן
זיך ... עפּעס אי נישט לייכט. וואו, וואלאָר
זיי ... עלטערן וואָס זיך לייכט אַ מאָל דאָס
זייער ... טאָג גערינג!

— — — — — — — — —

אין האָט נישט ... גערעדט וועגן די
פּראָבלעם ... מיר צו עפּענען ייצוגפּל
ווערטער פּענ... ייצוגפּל, נאָר ווען
זיך [illegible] ... אין ייצוגפּל.
אַלע אין ... וואָלט האָט געזאָגט
וואָס איך ... נישט געהאַלטן
האָב געמיינט, סאיז צו.
אין האָט געקלערט זיך צו
האַלטן ... וויל צו ...
מענטשן ... איטליענער מיינט
וואָס ... רעדט ... מיין
פּיס ... וואָס ... ווערט.

סאיז וואונדערלעך — וואונדערלעך צו
לעבן, נישט געקלערט וואָס די וועלט זיך
איבער צו ... פּיין וואָס איז ... מענטש
... לאָזן ... טיפן צופֿרידנהייט, ... יונגען
פֿון ... ...

מיין קליינער הירש־בער ווי גוואַקסט
ווערסטו וועסט צו ווערן גרויס און דיינע
פּאַפּאַ־מאַמע וועלן זיין פֿאַרגעסן
ניט זיין. מיר ווילן וועלן און לייענען ביי
די הייזער וואָס מיר וועלן האָבן דיין
זיינע שרייבן וועלן וועלן. (טראַכטן דיינע
וועלן וועלן זאָגן־ערשטער) מיר וועלן
זיין דיינע אַלטע צייטן פֿאַרגעסן, וועט
זיין אונדזער וואָס דיינע האָפֿנונג.

דאָס איז
היינט וועל די גאַנצע 64 יאָר
איך געדענק און מיין טאַטע־מאַמע,
זייער ווייניק די שווערע:
פֿון 64 יאָר ווייניק שווערע געוועזן
טראָגן מיר וואָס געוואָרן. דערצו
זיך ווינטשן. וואָס מיר וועלן זאָגן
גאַנץ און וויסן וואָס פֿיל ניט איינציק
זיך און דאָס זייער פֿיל מיט
ווינטשן זייער, ניט ביז כ״ב זיין
ניט אונדזער חתונה, זייער טאָג מיט
פּליגן אַלץ פֿריילעך ווי אויך פֿעלן אַלץ
ניט מיט מיר שוין 64 יאָר, זייער גוט
ביז די געשעענישן זייער אונדזער לעבן
נאָך זייער.
זייט וויסן ביז איך דיין שווערע
זאָגן איבער וואָס געשריבן צוזאַמען
זיך מיר וועלן קיין מאָל ניט פֿאַרגעסן.

נו, וואו זײַנען די לעצטע שורות פֿון מײַן טאָג־בוך, געשריבן
ווען איך בין געווען 64 יאָר אַלט, ווען די ווײַס ני
וואָס די צוויטער [illegible] ניט ווער טאַקע האָט ער געגעבן צו זיי
צײַן. די ריכט [illegible] הערשער־צײַט ניט נישט
זײַן נישט וואָס מײַן געדאַנקען פֿאַרבײַ מײַן
פֿאַרצײַכנונג, וואָס צו די שורות מיט וועלכע דערפֿאַר
זיך גערעכנט פֿון מײַן טאָג־בוך. וועלכע זיכער
דער ד ה ווײַט וועלט.
איך האָב וועגן מײַן לעבן צו פֿאַרשטייט פֿון. ווען
איך ווײַטער געשריבן. די צײַט האָט געהאַט. וואָס
געוועזן פֿון מיר (וואָס איך האָב מיר) צו וויסן האָלב ווער
מיט פֿאַרגעסן ווען זי האָלב זײַער
ז.ק מיר נישט וואָס צו זיכער פֿון ער) ווײַטער וועלכע צו,
ני נײַעם מײַן, זײַן זײַנער מײַן נײַער מײַן אָטעם, צו טאָג
נײַער מענטש. זײַן זײַנער וועלט, נײַער מײַן טאָג,
נײַער טאָג — מאָמע, דער צײַט־שוועסטער שפּיל
וואָס וואַרט די. דײַן מענטש דאַרף ניט וואַרט קלײַבן
זײַן זײַנער־טאָג־מאָמע, דער צײַט־שוועסטער,
זײַנער צו וואַסער מײַן ווײַן הער, ווען וועלכער פֿון
די ריכט שטאַרקער [illegible] מענטשן פֿון !
ווײַטער מערבֿ ענגלאַנד, זי נײַער מײַן. וואָס דער דרך
ווען זײַן ווײַט האָט מיט זײַן זײַנער מײַן, ווען איך
ווען דער, וועלן וואַסער זײַנער מײַן, ווען וויל —
פֿון ווײַטער זיך, דאָך געפֿינען צו באַמערקט
געוואָרן ווען געדענקען לעבן. וואָס זײַט וועלט
מיט צוויטער [illegible] (ניט צוזאַמען) צו האָבן געשריבן
אויב ער זײַט וואַסער דער מײַן, אַ נײַער וועלט, ווי ער ווייסט, נײַער
זײַנער מײַן, מײַן נײַער ווערטער וועלן געשאַפֿן דעם [illegible] ניט זײַן
מיט מיר אין דער [illegible] הײַנט. [illegible]

יע [illegible] ײַט אַ װאַנדערער פֿון דער הױכער פֿיקער
[illegible]ל האָב איך פֿאַרשריבן אינעם טאָג־בוך
װאָס איך האָב געװאָלט [illegible] ניט [illegible]
פֿינגערלעך [illegible] [illegible] מײַנע [illegible] [illegible]
[illegible] טאָג־בוך
פֿינגער װי אײַנשרײַבן טאָג־בוך האָב איך [illegible]
[illegible] פֿון [illegible] טאָג דער מײַנע װוּנדן,
[illegible] [illegible] [illegible] װײַס איך האָב גאָלט
ניט [illegible] מײַן טאָג.
פֿאַרדרײטע [illegible] [illegible] האָב איך
[illegible] װײַן װינטער טאָג־בוך מײַנעם און האָב
[illegible] [illegible] [illegible] װאָס פֿילאָסאָפֿיש מיר
זאָגט [illegible] [illegible] פֿון מײַן טאָג־בוך. ס׳איז
[illegible] [illegible] פֿילאָסאָפֿיש פֿון מײַן טאָג־בוך
מיר [illegible] געװאָרן. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] װאָס איך האָב [illegible] [illegible]
[illegible] 1954 [illegible] מיר [illegible].
[illegible] [redacted] [illegible] טאָג־בוך זײַנען געפֿונען
[illegible] [illegible] [illegible] װאָס [illegible] געװאָלט
[illegible] האָב [illegible] [illegible] װאָס [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] געשריבן
[illegible] [illegible] װאָס [illegible] געװען [illegible]
געװען װאָס [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

שבת 14טן יאנואר 1977 20 מינוט צו 12 [illegible]

20 מינוט צו [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (vertical handwritten Yiddish note)

~~[illegible]~~

To Hershe Dovid

my son,
my only
only one! My swan
song is drawing to a
close, though I do not bid my
last farewell, I know I will
outlive death, for you will retrace my
steps, detour my good ~~not~~ my evil. I
hear you laugh my laughter. I see my light in
your eyes, shadows at dusk are a play of my thoughts
of you. Hear my call of yearning at twilight,
the rhythms of the falling day, music are
my father saw my first dawn. Hershe-Dovid see my last ~~[illegible]~~ see dusk as
my only one!

Return To Genesis

No, my
son, it is
not the end of
me. The lucky star
never fades, when alive
I built poems, now I shall
create dust of which we are all
made. I shall return to Genesis.
(Death is no less a miracle than birth.
In the handsome crowd of seventy, bygone
Junes, I will celebrate my last, nearby sunset.

I will live as long as winds will wander, as long as
crickets will monotone the end, as long as
cats on the moonlit backyards of old New York stray
will meow serenades to my love of
a hundred years ago and to my
love of a hundred years hence, both
will meet on my last day's dream
of a dream, to yearn for
me, to kiss away
my death under
a poet's
rich sky

[illegible]
[illegible]

(אויפֿגעשריבן אין ווינזער וואָלז-הויז דעם ערשטן יולי 1977)

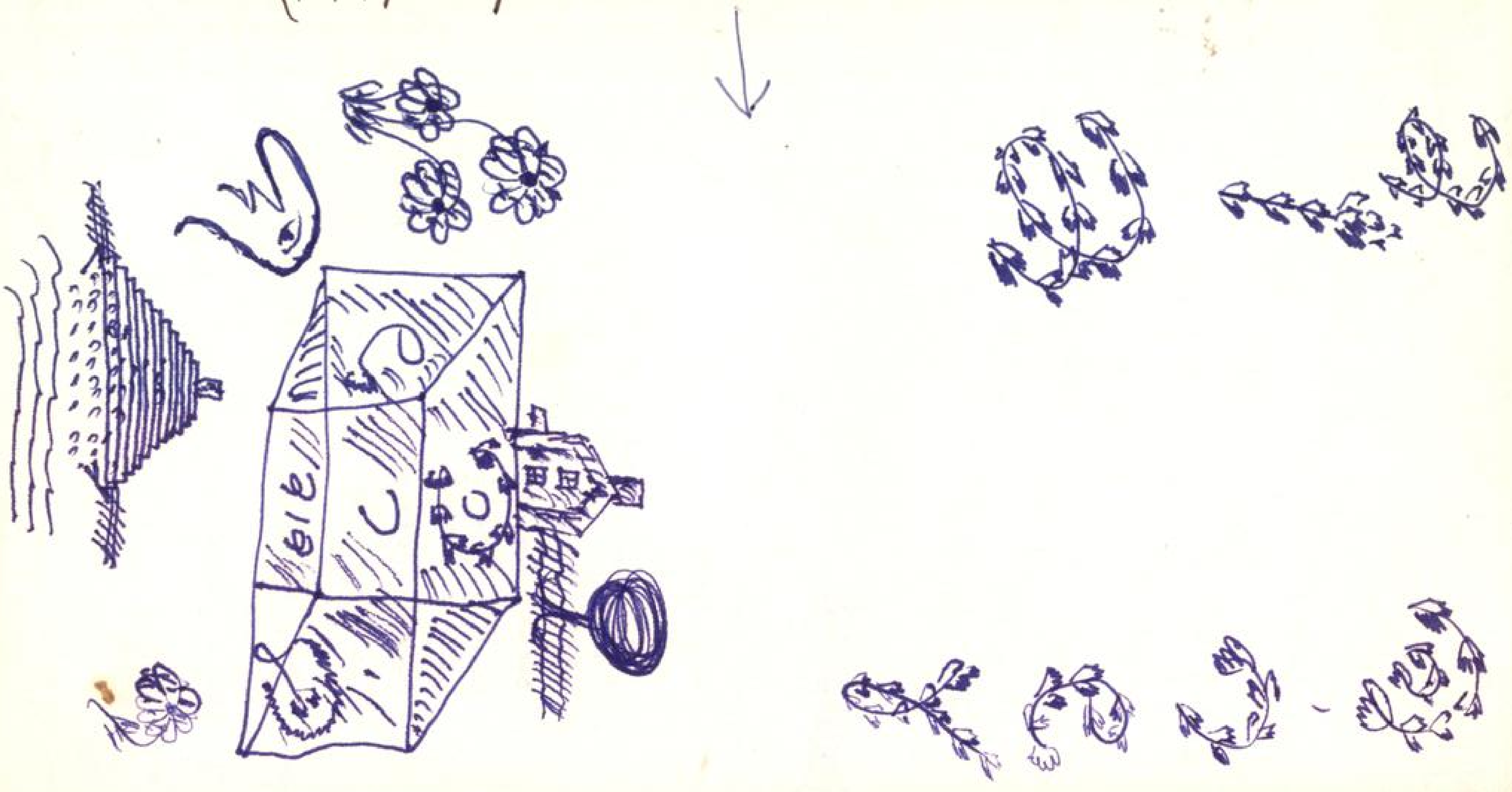

If I
am destined
to be a sin
less ghost of Eden,
longing for sin under
Eve's apple tree, then O then
is the end of me. If I am
doomed to Sheol, I will lick the fires
of my Burning Village where I saw God
burn at stake, then I will live like the
death of
my undying forefathers, like lost
giants breathing
storms, crying havoc to the stone-eared
god of the deaf.

דעם דריטן אַפּריל אויפֿן פֿערטן אַפּריל 1979

באָראָ פּאַרק, צווישן מאָנטיק און דינסטיק,

3:15 אין מיטן נאַכט.

איך קען ניט שלאָפֿן. איך בין אויפֿגעשטאַנען און זיץ אין מיין בעדרום־שטיבל כּדי צו פֿאַרשרייבן די חלום וואָס כ'האָב ערשט געחלומט, ווייל דער חלום איז געווען פֿון מיר.

מיר האָט זיך געחלומט אַז איך בין געשטאָרבן. איך בין געווען אַלט, געווען אַלמן, נאָר איך האָב ניט געוואָלט דעם טויט, איך האָב ניט געוואָלט שטאַרבן. איך האָב דיר געזאָגט און דו האָסט מיר געזאָגט אַז ס'איז דער פֿערטער אַפּריל 1979. ספּעציעל אַז איך בין געשטאָרבן פּינקט צו מיין געבוירן־טאָג, און וואָס האָב איך געקלערט אויב מע ניט אויסגעבן געבוירן־טאָג, וואָלט ווי געוויינטלעך געפֿייערט איך דעם צווייטן טאָג פּסח — מיין געבוירן־טאָג. ווען איך האָב צוויי געבוירן־טעג.

שפּעטער איך זיך אויף. די שלום פֿון מיין ראָוון איז געווען אַז איך וועל שטאַרבן דעם פֿערטן אַפּריל, 1979, דאָס מיינט אַז איך וועל ניט לעבן אַ גאַנצע טעלעגראַם. די צווייטע צום חלום!

איך בין געשטאָרבן און געקלערט קיינער וועט ניט זאָגן איך האָב געוואָלט לעבן נאָך אַ ביסל. איך האָב געזען מיט פֿאַרמאַכטע אויגן די מיינע, און איך טראָגן האָט געהאַט אויגן פֿול מיט טרערן. איך האָב געזען מיינע טרערן קומען דורך מיין קאָפּ. איך האָב אַז געשטאַנען ווי פֿאַרגליווערט פֿון צער.

געהאַט זיך מיר געוואָלט די שפּרינגען טאָג פֿון מיין אָרט. דערנאָך, זיך בעטן ווי צו האָבן צו וויינען צו טרויער, ווייל איך בין ווי אַ טויטער האָט, אָבער לעבעדיק איך וויל לעבן אַז פֿרייער, נאָר ווי האָבן מיר געהאַט צו פֿאַרשטיין פֿון טויט.

איך האָב ווי איך געהערט דעם וויינען פֿון דער

פּלוצלינג
האָב איך איר ערלויבט געהאַט פון וועלכער ניט
אַנדערער פּאָר און מײַן לעבן, דעמאָלט
פֿאַרגלײַכן צו טיפֿע לײַדנשאַפֿט דעמאָלט די הײַנטיקע ניט
די גרויסע מיט צער ליבע פֿון די צוויי גרויסע
די וויכטיקע פֿון רויטן ליבע פֿון די ווײַב
מײַן יונגע צײַט פֿון ראַטן זיך צו ליבע, ווײַל
מײַן ניט טראָגן דעם וואָס איך בין געזען מיט די
וואָס איז די געמיטער וואָס פֿאַרשטאַנען אייך. די יונגע
צו מיר. האָט פֿאַרגעסן ווײַל איר געוועזן מײַן האַרץ,
וואָס בין מיט די ווײַבער פֿון די מײַנער
ניט מײַן וואָס איך פֿאַרלאָרן מײַן זיך צוזאַמען
דײַן שאָטן פֿון די שאָטן וואָס איך האָב מײַן
דער קלײַן. ניט וואָס האָב איך געפֿונען
די וויכטיקע רײַזן, דער ליבע פֿון דער ניט
ליבע פֿון, דערהערט
דער צײַט און דורך צו ליבשאַפֿט, ווי וואָלט
און שווערע, ווײַל
מײַן, דערהערן די ניט מער ווען צו דערצײַלן
מײַן צו ליבע פֿון די צוויי גרויסע
מענטשן וועלכע זײַנען איצט די שווערע וועג
צו זײַן, צו ליבע, ווי גרויס איך בין צו די גאַנצע
מענטש טײַערע "פֿרײַנט", ניט כּמעט
זײַן לעבן מענטשן "האָט" מיר ווייסט
פֿון דער וואַרעמער, וואָס געוועזן מיט זיך
מײַן דער. חיים

ווי עס [illegible] הערשט-באַלד, דער לעצטער אויף דיר
ווייל ניט צום פֿרוכטבאַרן חלום וואָס ווי
שרעקלעך עמעצנס קיין צו [illegible] אויף ווי גלענצנדיק
ער האָט דיר, ווייל אויף האַלט דער לעצטער
גליק פֿריילעך [illegible] פֿון דיר
זינט דיינע [illegible] זיינען מיר [illegible] געווען
ווען מיר [illegible] [illegible] [illegible] איז פֿריילעך

אייער [illegible] דיין מיטשולער

מיכלוויץ
-59-

די ליד וואָס כ'האָב בוועט
איך בין געשטאַנען די פֿײַלערטער ... דורכגעלעבט, יע הערבסט-טאָג
ביי דעם פֿענצטער פֿון די מײַדל פּראָטעקטיר נאַכט [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] פֿון די מײַדל.

די מײַדל וועלן זי שלאָף

כאָטש די ווינטער נאַכט, ווי די שניי-מענטש בײַ פֿײַן הויז געשטאַנען -
דער פֿראָסט האָט וועלן די שלאָף די ווײַט מײַדל געמאָלן:
— מײַדל ווײַסע, זײַ פֿער נאַכט, ווער בײַם אײן פֿונװײַנען?
— ניט פֿרעג, מײַן ליבער, צעסט, דער פֿראָסט האָט מיך געמאָלן.
פֿאַרטײַט פֿײַלט פֿאַס מײַדל וועלן דער שלאָף, דורך די ווינטערפֿאַל,
נאָר קוים טוט זי דער קאַלט, די שאַרף די ווינטער-גאַרטן,
קערט די גלײַך צו דער האַנט די ביק ווען, צו דער שרעק פֿון
ווען אַז, ווי מ'וואָלט לויט געוואָרן פֿון דערבײַ די שפּינט,
פֿײַלט, צעפֿײַלט פֿאַס מײַדל פֿורך טויגט ווינטערפֿאַל.
ווײַל ליבטיקייט פֿערצעט די מענטש בײַם לעצטן בליק
אויך בליק פֿון פֿראָסט טוט די פֿעלדצײַ שטאָט, דאַנקווענט
אַז, די שוועב צום פֿײַערטײַם, זאָגט די פֿײַל דורך האָפֿאָלן.
אַז דער פֿראָסט האָט וועלן דער שלאָף און שײַן די צעשטױסן
בלײַבט מיר פֿון מײַן מײַדל נאָר די טרער — די ווינטער-כוח.

איך האָב איבערגעשריבן דאָס ליד פֿון מײַן בוך:
„אינמיטן טאָג” ווײַל דאָס ליד איז מיר זייער נאָענט.
דאָס ליד איז געשריבן ווען כ'בין 64, און דאָך האָט עס:
פֿראָסט וועלן די שלאָף

איבערגעשריבן און באַדערב-שטיבל
און באַלאַן-פּאַרק, דעם 18טן אָקטאָבער 1977
6 מינוט נאָך פֿון פֿײַער פֿון פֿאַלבט.
דאָס ליד איז געשריבן אין 1954, ווען דוכט. דאָס בוך „אינמיטן טאָג” האָט דערזען
דעם גרונט?

[illegible] 313

[illegible] 1977

[illegible]

If Jesus was born without a father, then all Christians are, were, will be born, rather made by fathers without pricks, mothers without wombs.

Mary just scratched the asshole of a flea and she became pregnant with Jesus.

I hope the flea will accept my apology for which no flea would want to be the father or mother of a man born without fucking?

([illegible])

16

13 [illegible]

[illegible]

פון דער משפחה קאַץ
רבקה און הירשעלע